

STORTINGET

Innst. 332 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:173 S (2021–2022)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Sigbjørn Framnes, Silje Hjemdal, Terje Hansen, May Helen Hetland Ervik og Gisle Meininger Saudland om kraftfulle kutt i fergetakstene

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å halvere fergetakstene på riks- og fylkesveifergeer i revidert nasjonalbudsjett for 2022 sammenliknet med fergetakstene 1. oktober 2021.
2. Stortinget ber regjeringen i forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2022 sørge for at øysamfunn uten fastlandsforbindelse med under 100 000 passasjerer årlig får gratis ferge- og/eller båtsamband.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å kutte ytterligere i fergetakstene i statsbudsjettet for 2023 og i forbindelse med budsjettforslaget legge frem en forpliktende plan for ytterligere kutt i takstene frem mot gratis ferge- og båtsamband.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jone Blikra, Kirsti Leirtrø og Nils Kristen Sandtrøen, fra Høyre, Liv Kari Eskeland, Trond Helleland og Erlend Larsen, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen, Geir Inge Lien og lederen Erling Sande, fra Fremskrittspartiet, Morten Stordalen og Frank Edvard Sve, og fra Sosialistisk Venstreparti, Mona Fagerås, viser til departementets svarbrev av 8. april 2022. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at departementet i sitt svarbrev viser til at Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen foreslo å bevilge 489,8 mill. kroner til reduserte fergetakster i 2022, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022), ut over det som lå i forslaget fra regjeringen Solberg. Forslaget ble vedtatt og har gitt en takstreduksjon i 2022 for den reisende på 30 pst., inkl. mva., sammenliknet med takstene første halvår 2021.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, viser til at Arbeiderparti–Senterparti-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022 var en oppfølging av Hurdalsplattformen. Av plattformen går det blant annet fram at regjeringen vil halvere takstene på riksveifergeer og fylkesveifergeer i løpet av fireårsperioden. Dette flertallet viser til at landet høsten 2021 fikk en ny regjering, en Arbeiderparti–Senterparti-regjering som vil ta hele landet i bruk og legge til rette for bosetting og ak-

tivitet i hele landet. For å legge til rette for dette har Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen i Hurdalsplattformen varslet at regjeringen vil sørge for en storsatsing på kraftfulle kutt i fergeprisene. Dette betyr at regjeringen vil:

- Halvere prisene på riksveiferges og fylkesveiferges i løpet av fireårsperioden. Vi vil sammen med fylkeskommunene ta initiativ til at det utarbeides et felles takstregulativ for riksveiferges og fylkesveiferges, og ha som mål at prisene på fergesambandene for de reisende totalt sett halveres fra nivået 1. januar 2021, og der staten dekker kostnadene for prishalveringen.
- Innføre en ordning med gratis ferge for øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet og gjøre alle fergesamband med under 100 000 passasjerer årlig gratis.

Dette flertallet viser til at regjeringen har varslet at det blir gratis ferge på alle fergesamband med færre enn 100 000 passasjerer årlig. Videre viser dette flertallet til at Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen allerede i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) foreslo å bevilge 489,8 mill. kroner til reduserte fergetakster i 2022.

Dette flertallet viser videre til at på tross av følgende vedtak gjort under behandlingen av Prop. 79 S (2020–2021):

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2021 med forslag til reduserte fergetakster allerede for inneværende år, og en forpliktende plan for halvering av fergepriser på både riksveg- og fylkesvegsamband. Løsninger for lavere takster for pendlere skal prioriteres og reduksjonen skal finansieres av staten.»

la Solberg-regjeringen frem et forslag til statsbudsjett for 2022 som ville medført en betydelig økning i fergetakstene fra 1. januar 2022. De ville blitt 27,5 pst. høyere enn det stortingsflertallet (Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti) vedtok.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at fergeprisene er en stor del av transportkostnadene for både vanlige folk og næringslivet langs hele kysten. Spesielt for øysamfunn har de årlige kostnadene per familie blitt svært høye. Dette kommer i tillegg til de galopperende strøm- og drivstoffprisene som nå rammer vanlige folks økonomi.

Disse medlemmer viser til at det var flere politiske partier som kom med lovnader om billigere fergebilletter gjennom valgkampen i 2021, og som lovet at prisene skulle kraftig ned. Dagens regjering med Senterpartiet og Arbeiderpartiet har lovet både halvering av fergeprisene og gratis ferger til øysamfunn med under 100 000 passasjerer årlig.

Disse medlemmer viser til at den nye Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen ikke reduserte fergetakstene med 50 pst. De reduserte heller fergetakstene med bare ytterligere 5 pst. fra 1. januar 2022. Samferdselsministeren har ved flere anledninger bekreftet at fergeprisene fra januar i år ble redusert med ca. 30 pst. regnet fra takstene 1. januar 2021.

Disse medlemmer viser til at fasiten etter nyttår viste at fergeprisene ble redusert med om lag 11 pst. sammenliknet med prisene i desember, og trekker man fra avgifter, er kuttene enda lavere. De reisende med ferger, enten det er vanlige folk eller næringslivet, er oppatt av den totale transportkostnaden per måned. Mange oppfatter den reelle endringen som veldig liten.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at mange i Norge er avhengige av ferger for å komme seg til og fra arbeid, skole og fritidsordninger, og at billettprisene kan være til hinder for mobilitet. Disse medlemmer viser til at fergetakstene ble redusert med 25 pst. i 2021, og at regjeringen Solberg ga Statens vegvesen i oppdrag å foreta en helhetlig gjennomgang av takst- og rabattstrukturen i fergedriften. Disse medlemmer viser forøvrig til at eventuell reduksjon i billettprisene er et budsjettspørsmål som må vurderes i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det var klare forventninger om at valgloftene skulle innfris da den nye Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen la frem sitt budsjett for 2022. Dessverre ble halvering av fergeprisene ikke prioritert, og man endte opp med en marginal økning av prisreduksjonen på 25 pst. som Fremskrittspartiet sikret i revidert nasjonalbudsjett for 2021.

Disse medlemmer viser til at regjeringspartiene også har gitt løfte om gratis ferger til øysamfunn som er uten veiforbindelse til fastlandet og har fergesamband med mindre enn 100 000 passasjerer i året. Dette har foreløpig heller ikke fått plass i regjeringens budsjett.

Disse medlemmer mener øysamfunn uten veiforbindelse må bli likebehandlet, uavhengig av om de har ferge- eller båtforbindelse til fastlandet. Statsråd Jon-Ivar Nygård skriver i et svar til stortingsrepresentant Helge André Njåstad at kostnaden for å gjøre disse båt-rutene gratis ligger på om lag 110 mill. kroner.

Disse medlemmer mener at gratis ferger er målet. Riks- og fylkesveifergene er en del av veinettet som knytter landet sammen. Derfor er det naturlig at det skal være gratis å bruke ferge der den er en del av riks- og fylkesveinettet.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ved flere anledninger har fremmet forslag om kraftige kutt av fergeprisene for alle, og ønsker også gratis ferger

for alle i hele landet. Et slikt tiltak vil koste årlig i overkant av 3 mrd. kroner. Med dagens store kostnadsøkninger på drivstoff og prisstigning generelt har staten rom for å finansiere ytterligere kutt og å gjøre det gratis på sikt.

Disse medlemmer mener derfor at fergetakstene på riks- og fylkesveifergeer må få en reell halvering i revidert nasjonalbudsjett for 2022. Samtidig må øysamfunn få gratis ferge- eller båttilbud. For å nå målet om gratis ferger må det i statsbudsjettet for 2023 kuttes ytterligere, men også legges frem en forpliktende plan for hvordan tilbudet på riks- og fylkesveier skal gjøres helt gratis.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen halvere fergetakstene på riks- og fylkesveifergeer i revidert nasjonalbudsjett for 2022, sammenliknet med fergetakstene 1. oktober 2021.»

«Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2022 sørge for at øysamfunn uten fastlandsforbindelse, med under 100 000 passasjerer årlig, får gratis ferge- og/eller båtsamband.»

«Stortinget ber regjeringen kutte ytterligere i fergetakstene i statsbudsjettet for 2023, og i forbindelse med budsjettforslaget legge frem en forpliktende plan for ytterligere kutt i takstene frem mot gratis ferge- og båtsamband.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen halvere fergetakstene på riks- og fylkesveifergeer i revidert nasjonalbudsjett for

2022, sammenliknet med fergetakstene 1. oktober 2021.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2022 sørge for at øysamfunn uten fastlandsforbindelse, med under 100 000 passasjerer årlig, får gratis ferge- og/eller båtsamband.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen kutte ytterligere i fergetakstene i statsbudsjettet for 2023, og i forbindelse med budsjettforslaget legge frem en forpliktende plan for ytterligere kutt i takstene frem mot gratis ferge- og båtsamband.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:173 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Sigbjørn Framnes, Silje Hjemdal, Terje Hansen, May Helen Hetland Ervik og Gisle Meininger Saudland om kraftfulle kutt i ferge- og båtprisene – vedtas ikke.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 19. mai 2022

Erling Sande

leder

Geir Adelsten Iversen

ordfører

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/891-2

8. april 2022

Dok. 8:173 S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Gisle Meininger Saudland, May Helen Hetland Ervik, Sigbjørn Framnes, Silje Hjemdal og Terje Hansen om kraftfulle kutt i ferje- og båtprisene

Jeg viser til brev av 31. mars i år fra Stortingets Transport- og kommunikasjonskomite, vedlagt representantforslag om kraftfulle kutt i ferje- og båtprisene.

I svaret behandles ferjetakster og båttakster hver for seg.

(i) Ferjetakster

Det settes fram tre forslag :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å halvere ferjetakstene på riks- og fylkesveiferjer i revidert nasjonalbudsjett for 2022 sammenliknet med ferjetakstene 1. oktober 2021.
2. Stortinget ber regjeringen i forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2022 sørge for at øysamfunn uten fastlandsforbindelse med under 100 000 passasjerer årlig får gratis ferje- og/eller båtsamband.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å kutte ytterligere i ferjetakstene i statsbudsjettet for 2023 og i forbindelse med budsjettforslaget legge frem en forpliktende plan for ytterligere kutt i takstene frem mot gratis ferje- og båtsamband.

Det synes formålstjenlig å minne om historien bak arbeidet med reduserte ferjetakster, og gi en tidslinje for tiltak på området. Jeg vil da begynne med Stortingets anmodningsvedtak 23.

februar 2021 om reduksjon i ferjetakstene (basert på forslag satt fram av Ap, Frp, Sp, SV og R. MDG støttet forslaget, som blei vedtatt med 59 mot 30 stemmer):

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2021 med forslag til reduserte ferjetakster allerede for inneværende år, og en forpliktende plan for halvering av fergepriser på både riksveg- og fylkesvegsamband. Løsninger for lavere takster for pendlere skal prioriteres og reduksjonen skal finansieres av staten.»

Forslaget blei fulgt opp av Solberg-regjeringen i mai 2021 ved revisjon av statsbudsjettet for 2021, jf. Prop. 195 S Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2021 (2020-2021). Der heter det blant annet:

"Det vises til anmodningsvedtak nr. 661 (2020– 2021), som ble fattet ved Stortingets behandling av Prop. 79 S (2020–2021) om endringer i statsbudsjettet 2021 og økonomiske tiltak i møte med pandemien og Innst. 233 S (2020–2021):

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2021 med forslag til reduserte ferjetakster allerede for inneværende år, og en forpliktende plan for halvering av fergepriser på både riksveg- og fylkesvegsamband. Løsninger for lavere takster for pendlere skal prioriteres og reduksjonen skal finansieres av staten.»

Regjeringen foreslår å bevilge til sammen 120 mill. kroner til reduserte ferjetakster på riks- og fylkesveinettet. Midlene foreslås fordelt med 65 og 55 mill. kroner til hhv. riksveiferjesamband og fylkesveiferjesamband. Dette skal legge til rette for at ferjetakstene kan reduseres med 10 pst. i andre halvdel av 2021 for ferjesamband som mottar offentlige tilskudd. Ferjesamband som ikke mottar offentlig tilskudd omfattes ikke av forslaget.

For riksveiferjesambandene vil takstreduksjonen gjelde fra 1. juli 2021."

Budsjettforlik i Stortinget gav som resultat en takstreduksjon (både inkl. og eks. mva) på 25 pst fra 1. juli 2021 jamført med første halvår 2021. Samtidig ble krav til forskudd for å oppnå rabatt på 40/ 50 pst. redusert for kjøretøy under 8 meter (fra kr 3 700 til kr 3 000). Ved revisjonen av budsjettet for 2021 gjorde Stortinget dessuten et enstemmig vedtak om å heve mva-satsen fra 6 til 12 pst. for transport av kjøretøy fra 1. oktober 2021. Mva-satsen hadde da vært redusert fra 12 pst. til 6 pst. fra 1. april 2020.

I budsjett-forslaget for 2022, jf. Prop. 1 S (2021 – 2022) satte Solberg-regjeringen fram forslag om å bruke 483 mill. kr til takstreduksjoner i riks- og fylkesvegferjedrift for 2022, jamført med takstnivå første halvår 2021. Det la til rette for en takstreduksjon på om lag 17,5 pst. sammenlignet med takstnivået første halvår 2021, eks. mva. Nominell takstreduksjon for den reisende ville da blitt om lag 15,5 pst.

Støre-regjeringen foreslo å bevilge 489,8 mill. kr til reduserte ferjetakster i 2022, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2021 – 2022), ut over det som lå i forslaget fra Solberg-regjeringen. Forslaget ble

vedtatt, og har gitt en takstreduksjon i 2022 for den reisende på 30 pst., inkl. mva, jamført med takstene første halvår 2021.

Solberg-regjeringen senket altså takstene med 25 pst. (både inkl. og eks. mva) 1. juli 2021, men reverserte en del av takstreduksjonen i budsjettframlegget for 2022. Slik sett ville takstene for den reisende gått opp med 12,7 pst. i 2022 dersom budsjettframlegget hadde blitt vedtatt, jamført med takster 31. desember 2021. Som følge av Støre-regjeringens forslag har vi fått en takstnedgang fra 31. desember 2021 til 1. januar 2022 på 11,7 pst.

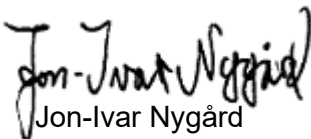
Støre-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022 var en oppfølging av Hurdalsplattformen. Av plattformen går det blant annet fram at regjeringen vil halvere takstene på riksveiferjer og fylkesveiferjer i løpet av fireårsperioden. Dette er en ambisiøs målsetting som regjeringen er godt i gang med å realisere. Representantforslaget vil redusere takstene mer, og gå raskere fram. Det er det ikke grunnlag for. Takstene for den reisende er alt 30 pst lavere enn første halvår 2021. Videre oppfølging vil bli presentert når budsjettene legges fram for Stortinget. Det gjelder også spørsmålet om å innføre gratis ferjer til øyer og samfunn uten veiforbindelse og i ferjesamband med under 100 000 passasjerer. I budsjettet for 2022 er det satt av 30 mill. kr til gratis ferje i samband med under 100 000 passasjerer. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med innretting på bruken av disse midlene i forbindelse med revidert budsjett i mai i år.

(ii) Båttakster

Jeg har tidligere svart på et skriftlig spørsmål fra representanten Helge Andre Njåstad om hva det koster å innføre gratis båtruter til øysamfunn uten fastlandsforbindelse tilsvarende som for ferjer til samfunn uten omkjøringsvei. I svaret ble det opplyst at disse rutene hadde 110 mill. kr i inntekter i 2019. Punkt tre i forslaget synes å gå lenger, til å gjelde ferje- og båtruter generelt. Det er ikke gjort beregninger av eventuelle kostnader for dette. Jeg vil likevel minne om at både anmodningsvedtak nr. 661 fra februar 2021 og Hurdalsplattformen gjelder ferjeruter. Som nevnt overfor er vi godt i gang med å gjennomføre Hurdalsplattforma når det gjelder ferjene. Men båtruter er ikke prioriterte i denne omgangen. Heller ikke Solberg-regjeringen tok opp spørsmål om takster på hurtigbåt i oppfølgingen av anmodningsvedtaket.

For øvrig har fylkeskommunen ansvar for å fastsette takster både på fylkeskommunale båt- og ferjeruter.

Med hilsen

Jon-Ivar Nygård

